

KANTA-HÄMEEN HYVINVOINTISANOMAT

Kanta-Hämeen aluehallituksen jäsen Lauri Jormanainen, puheenjohtaja Kaisa Lepola, varajäsen Sari Myllykangas ja aluevaltuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja Pirjo Alijärvi.

SIVU 3

TYÖTÄ KOKO ALUEEN PARHAAKSI

LAURI JORMANAINEN

SIVU 4

PIHTAILU VOI TULLA SAIRAA KALLIIKSI

TARJA FILATOV

SIVU 4

KUNNAT JA HYVINVOINTIALUE KIMPASSA - EI VASTAKKAIN!

JOHANNES KOSKINEN

LINTONEN: SILMÄTERVEYDEN PALVELUSETELI POHDINTAAN

Teksti: JARKKO NISSINEN

Suomalaisen terveydenhuollon laadukkaassa palvelupolussa asiakas saa aina oikea-aikaista hoitoa asiantuntevalta terveydenhuollon ammattihenkilöltä ilman turhaa viivettä ja saaden tarvittavan palvelun mahdollisimman lähellä kotia. Aluevaltuutettu Emmi Lintonen, onko näin myös silmäsauroissa?

- Harvemmin kukaan nostaa esille suomalaisen terveydenhuollon erityisyyttä, jossa yhdestä ihmisen tärkeimmästä aistista - näöstä - huolehtii lähestulkoon vain yksityinen sektori. On mielestäni aiheellista kysyä, onko tämä asiakkaan kannalta paras vaihtoehto, Emmi Lintonen pohtii.

Lintosen mukaan silmäterveydenhuollolla on ratkaiseva merkitys suomalaisten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta. Useat silmäsaurot liittyvät ikääntymiseen. Ennusteiden mukaan yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä tulee nousemaan yli 25 prosenttiin vuonna 2030 ja ikääntyneiden osuus jatkaa kasvuaan tulevina vuosikymmeninä.

- Näkö on ihmisen tärkeimpiä aisteja, joten on aivan uskomatonta, että vuodesta toiseen silmäterveydenhuolto on laiminlyöty osa terveydenhuollon järjestelmää. Räjähdyksimäisesti kasvavat hoitojonot vaarantavat oikea-aikaiseen hoitoon pääsyn ja lisäävät kustannuksia pidemmällä aikavälillä. Vähimmäisvaatimus on, että silmäterveyden hoitojonot erikoissairaanhoidossa pitää puolittaa nykyisestä, Lintonen kertoo.

Lintosen mukaan tähän voidaan käyttää myös yksityisiä palveluntuottajia, joiden avulla hoitotakuuajat voidaan puolittaa. Tärkeää on myös sanktioita hoitotakuun noudattamatta jättäminen, sillä lakiin kirjattujen enimmäisjonotusajkojen ylittäminen ei saa olla käytäntö.

Yhtenä Lintosen ratkaisuna hoitotakuun varmistamiseksi on henkilöstön kelpoisuusvaatimusten lievennys, jolla mahdollistetaan nykyistä laajemmin tehtävnsiirrot ja moniammatillinen yhteistyö.

- Ammattihenkilöasetusta pitää muuttaa esimerkiksi niin, että laillistetuilta optikoilta poistetaan ei-lääketieteelliset rajoitukset. Perusteettomia rajoituksia ovat ikä, niin sanotun leikatun silmän rajoite, sekä silmäsauron kanssa toimimisen täyskielto. Pätevyysvaatimusten osalta on tärkeää myös huomi-

oita koulutuksen ja terveysteknologian kehitys.

Vuosittain suomalaiset hyödyntävät yksityisiä silmäterveyspalveluita yli 1,5 miljoonan käyntikerran edestä, mikä tarkoittaa 2/3 kaikista silmäterveydenhuollon käynneistä. Yksityinen sektori on siis merkittävä reitti julkiseen erikoissairaanhoidon. Koska väestö ikääntyy ja silmäterveydenhuollon merkitys kasvaa, ei nykytavalla toimien palvelujen laatua ja saatavuutta pystytä entisellä tasolla tarjoamaan. Myös yksityisten palveluiden saatavuus heikkenee ja siksi on asiakaslähtöisesti pohdittava uusia tapoja tuottaa palveluja.

- Kehittämistyön yhteydessä on uskallettava puhua myös silmäterveyden palveluseleleistä ja otettava ne keinovalikoimaan. Palvelusetelit olisivat keino saada tuotettua paremmat ja asiakaslähtöisemmät palvelut. Varsinkin erikoissairaanhoidosta puhuttaessa keskitytään aina vain palveluiden keskittämiseen. Mitä jos ajattelisimme asian käänteisesti, Lintonen pohtii.

Optikoiden ja silmälääkäreiden osaamista yhdistämällä olisi mahdollista viedä palvelut koteihin asti. Nykytekniikka mahdollistaa tutkimuslaitteiden siirron ja monien eri tutkimusten tekemisen myös palvelukeskus- ja kotiolosuhteissa.

- Hoitoon pääsyä on myös mahdollista oikea-aikaistaa tällaisella paremmalla ennaltaehkäisevällä työllä ja työnjaolla. Olen itse ollut mukana työskentelemässä pilottihankkeessa, jossa selvitettiin tarvetta näönhuollon kotikäynneille. Palaute on ollut myönteistä, koska hyvin usein esimerkiksi liikuntarajoitteiden vuoksi palveluiden äärelle matkustaminen koetaan liian vaivalloiseksi. Viemällä optikko- ja silmälääkäripalvelut entistä lähemmäksi asiakkaita esimerkiksi kotikäyntien muodossa, voidaan madaltaa ihmisten kynnystä pitää huolta silmien terveydestä, Lintonen esittää.

Lintosen mukaan huolehtimalla silmäterveydenhuollon toimivuudesta parannetaan ihmisten kokonaisvaltaista elämänlaatua ja arjessa selviytymistä. Kiinnittämällä huomiota silmäterveyden palveluiden yksikkökustannuksiin voidaan löytää potilaslähtöisiä ja hyvin saavutettavia ratkaisuja. Nämä palvelut on mahdollista järjestää laadusta ja turvallisuudesta tinkimättä tehokkaasti julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä.

Aluevaltuutettu Emmi Lintonen.

Pidämme ensisijaisen tärkeänä vaikuttaa siihen, että hoitoon pääsyyn, palvelujen saavutettavuuteen ja niitä meille tekeviin ihmisiin investoidaan nyt ja tulevina vuosina. Tärkein pääomamme hyvinvointialueen onnistumisessa ovat ihmiset.

TURVAA JA TOIVOA VUODEN JOKAISENA PÄIVÄNÄ

Sosiaali- ja terveys- ja pelastuspalvelujen uudistuksen aikaa on eletty vajaa vuosi. Meneillään oleva uudistus on mittaluokaltaan suurin valtakunnallinen muutos vuosikymmeniin. Se, että uudistus astui voimaan vuoden 2023 alussa, tarkoittaa vasta muutoksen toimeenpanon alkutaivalta.

Uudistuksen raamit on luotu. Lyhyellä kokemuksella ja käytännön työllä tiedämme, että palvelujen turvaamisen eteen on tehtävä lujasti töitä. Pidämme ensisijaisen tärkeänä vaikuttaa siihen, että hoitoon pääsyyn, palvelujen saavutettavuuteen ja niitä meille tekeviin ihmisiin investoidaan nyt ja tulevina vuosina. Tärkein pääomamme hyvinvointialueen onnistumisessa ovat ihmiset. Tärkein tavoitteemme on vahvistaa näiden palvelujen olemassa oloon liittyvä turvallisuuden toteutuminen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelut tarkoittavat vuoden jokaisena päivänä monille meistä toivoa ja selviytymistä. Tuoreen organisaation tehtävänä on vahvistaa integraatiota siten, että kykenemme yhdistämään asiakkaan tarvitsemat palvelut yhtenäiseksi prosessiksi. Asiakkaalle tämä tarkoittaa selkeää ja etenevää hoitopolkua, jossa hänen tarpeensa ovat keskiössä.

Onnistuaksemme nyt vajaan vuoden käynnissä olleen muutoksen tavoitteiden mukaisessa toteutuksessa, meidän on huolehdittava asukkaiden vaikutusmahdollisuuksista palvelujen suunnitteluun ja toteuttamiseen lisäämällä erilaisia osallistumisen tapoja. Luottamushenkilöiden on tärkeää olla läsnä ja tavoitettavissa maakunnan alueella tapahtumissa sähköisten kanavien lisäksi. Tarvitsemme yhteistä keskustelua, ymmärrystä ja näkemyksen muodostamista, joka syntyy vain kohtaamisten ja vuorovaikutuksen avulla.

Hyvinvointialueen palveluja tehdään yhdessä. Meille kaikille.

PIRJO ALIJÄRVI

Sosiaalidemokraattisen aluevaltuustoryhmän puheenjohtaja
ja aluevaltuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja

LUOTTAMUSTA JA YHTEISTYÖTÄ

Hyvinvointialueiden toimintaympäristö on tällä hetkellä haastava: asiakkaiden palvelun tarpeet kasvavat, henkilöstöpula on kriittinen, kustannukset nousevat ja hyvinvointialueiden rahoituksen määrä ei ole riittävä. Haastavan toimintaympäristön vuoksi luottamusta ja hyvää yhteistyötä tarvitaan tässä ajassa entisestään. Kaikki hyvinvointialueet painivat säästösuunnitelmiansa kanssa ja alijäämien kattamisaikatauluista on käyty koko syksy ministeriöiden kanssa tiukkaa, mutta asiallista neuvonpitoa. Kaikissa keskusteluissa ja tekemisessä korostuu luottamuksen ja yhteistyön rakentaminen eri toimijoiden välillä – sekä ministeriön että hyvinvointialueiden välillä, viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden, että asukkaiden ja muiden sidosryhmien ja hyvinvointialueiden välillä.

Hyvinvointialueiden päättäjien ja johdon rooli on Suomen hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuuden kannalta ratkaiseva; kun hyvinvointialueet onnistuvat työssään, niin ihmisille saadaan turvattua toimivat, yhdenvertaiset ja vaikuttavat terveys-, sosiaali- ja pelastustoimen palvelut. Päätöksentekijöiltä tämä vaatii nopeampaa päätöksentekoa ja ymmärrän hyvin, kun kyse on isoista asioista, että tämä on haastavaa. Demokratiassa on hankala taipua tällaisiin aikatauluihin, koska syvälinen keskustelu yli puoluerajojen vaatii aikaa. Joka tapauksessa nyt on meneillään ainutlaatuinen mahdollisuus uudistumiselle, kun hyvinvointialueiden aloittaessa voidaan katsoa uusia tapoja tehdä asioita esimerkiksi digitalisaatiota tai liikkuvia palveluita hyödyntämällä asioita uudella tavalla ja laajemmalla pohjalla. Rohkea muutoksen aika on juuri nyt ja sitä ei tule jättää käyttämättä. Lyhytnäköisten säästöjen sijaan on tarpeen etsiä toimintatapojen ja rakenteiden muutoksia, jolla saavutetaan integraatiota, sujuvuutta, laatua ja tehokkuutta. Tämä on vaikein, mutta vaikuttavin kohta uudistuksessa.

Viime viikkoina on käyty aktiivista keskustelua, jossa hyvinvointialueet ovat ottaneet kantaa, että valtioneuvosto antaisi hyvinvointialueille lisäaikaa talouden tasapainottamiseen. Nyt takarajana on vuosi 2026. Kertyneiden

alijäämien kattamisveloitteen laiminlyönti voi johtaa hyvinvointialueen arviointimenettelyn käynnistymiseen. Valtionvarainministeriöllä on arviointimenettelyn käynnistämiseksi harkinnanvaraa, jota sitovat hyvän hallinnon vaatimukset, kuten tarkoituksellisuuden ja suhteellisuuden periaatteet. Harkinnan kannalta on olennaista, että hyvinvointialue on määrätietoisesti ja todennettavissa olevin tavoin toteuttanut kaikki sen käytettävissä olevat toimet taloutensa tasapainottamiseksi ja toimintansa uudistamiseksi.

Valtioneuvoston päivitetty viesti selkeytti, mitä hyvinvointialueilta odotetaan ja se antaa turvalliseen uudistumiseen sekä talouden tasapainottamiseen edes hiukan väljyyttä. Mutta päätöksiä, sopeutustoimia ja rohkeutta se edellyttää.

Hyvinvointialueiden on uudistuttava kunnianhimoisesti. Uudistuminen on välttämätöntä, jotta ihmisten riittävä hoito, hoiva ja muut palvelut voidaan turvata työvoimaan saatavuuden ja julkisen talouden heikentyneessä tilanteessa. Hyvinvointialueiden johtajat ja päättäjät ovat avainasemassa hyvinvointialueiden uudistamisessa. Siihen työhön tarvitsemme tukea, ymmärrystä, luottamusta ja yhteistyötä teiltä kaikilta seutumme asukkailta.

KAISA LEPOLA

Aluehallituksen puheenjohtaja ja aluevaltuutettu

KANTA-HÄMEEN HYVINVOINTISANOMAT

Päätoimittaja: Pirjo Alijärvi
Toimitussihteeri: Jarkko Nissinen
Kuvaaja: Antti Sepponen

HÄMEEN SOSIALIDEMOKRAATIT RY

PIIRITOIMISTO

Birger Jaarlin katu 11 C
13100 HÄMEENLINNA

TOIMINNANJOHTAJA

Jarkko Nissinen
040 501 5995
jarkko.nissinen@sdp.fi

JÄRJESTÖASSISTENTTI

Mia Heinonen
050 570 6864
mia.heinonen@sdp.fi
hame@sdp.fi

ALUEKOORDINAATTORI

Aleksanteri Gustafsson
050 322 3391
aleksanteri.gustafsson@sdp.fi

TYÖTÄ KOKO ALUEEN PARHAAKSI

Toimiminen päättäjänä hyvinvointialueella edellyttää paljon aikaa ja perehtymistä asioihin. Ensimmäiset vuodet ovat sisältäneet jatkuvaa muutosta, toiminnan käynnistämistä, toimintatapojen yhtenäistämistä, alati muuttuvia näkymiä rahoituksen osalta ja pitkiä asialistoja.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen eli meidän kaikkien yhteisen Oma Hämeen päätöksentekojärjestelmä muistuttaa läheisesti kuntapuolelta tuttua rakennetta. Yiintä päätösvaltaa käyttää aluevaltuusto, jonka jäsenet on valittu suorilla vaaleilla – maamme historian ensimmäisissä aluevaaleissa. Valtuustoon kuuluu 59 jäsentä, ja sille asiat päätettäväksi valmistelelee 13-jäseninen aluehallitus. Oma Hämeellä on lisäksi lautakuntia, yksi valiokunta ja jaosto, sekä lakisääteiset vaikuttamistoimielimet vammais- ja vanhusneuvostot sekä nuorisovaltuusto.

Aluevaltuusto on kokoustanut tänä vuonna alle kymmenen kertaa, joiden lisäksi on ollut erilaisia seminaareja, infotilaisuuksia ja iltakouluja. Valtuuston kokouksia voi seurata suorana Oma Hämeen Youtube-kanavalta. Muiden toimielinten kokoukset ovat lähtökohtaisesti suljettuja. Itse kuulun valtuuston lisäksi aluehallitukseen. Se vastaa valtuuston päätösten valmistelun lisäksi myös mm. niiden täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta ja edustaa hyvinvointialuetta työnantajana sekä vastaa hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikasta. Hallitus aloitti kokoontumalla kahden viikon välein, mutta kuluneen syyskauden aikana siirryimme joka maanantai aamuna kokoukseen. Asioita on riittänyt niin paljon, että rytmin tiivistämisestä huolimatta olemme useasti käsitelleet asioita täyden työpäivän verran. Virallisten tilaisuuksien lisäksi on paljon ryhmien sisäisiä ja välisiä palavereja, neuvotteluja sekä tietyksi kokouksiin valmistautumista asialistoja lukien. Päättäjänä myös kestävytydestä on hyötyä.

SDP:n aluehallitusryhmään kuuluu lisäksi hallituksen puheenjohtaja Kaisa Lepola, Tarja Filatov ja Tapani Hellsten, sekä puhe- ja läsnäolo-oikeudella valtuuston varapuheenjohtaja Pirjo Alijärvi. Työskentely on tiivistä ja mutkatonta, ryhmän koostuessa kokeneista päättäjistä. Toki itse olen porukan nuorin, joten olen päässyt hyvin oppimaan kokeneemiltani. Kaiken lisäksi he ovat mahtavia persoonia, joten pitkiä kokouksista ja vaikeista päätöksistä huolimatta työskentely on usein jopa oikein mukavaa, ja ryhmässä vallitsee erittäin hyvä yhteishenki. Oma Hämeen hallituksessa on muutenkin hyvät välit yli puoluerajojen ja myös viranhaltijakunnan kanssa. Esittelijänä aluehallituksen kokouksissa toimii hyvinvointialuejohtaja, joka myös johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen toimintaa.

Hankala taloustilanne vauhdittaa muutostahtia, ja päätökset herättävät toisinaan huomiota paikallislehdissä tai laajemminkin. Myös suoria yhteydenottoja tulee jonkin verran, ja aina nämä varmasti luetaan. Päätöksiä tehdään koko alueen ja sen asukkaiden parhaaksi, ja sitä varten kansalaiskeskustelulla on tärkeä rooli demokraattisessa järjestelmässämme. Meihin voi olla yhteydessä myös jatkossa, jos jokin asia askarruttaa. Jos emme osaa vastata kysymyksiin tai selvittää asiaa itse, voimme ainakin auttaa löytämään tahon, josta oikean tiedon saa varmimmin.

Toivotan lukijoille mukavaa joulunaikaa ja kaikkea hyvää tulevalle vuodelle! Näinä aikoinatuntuu tärkeältä toivoa myös rauhaa.

LAURI JORMANAINEN

Aluehallituksen jäsen ja aluevaltuutettu

Kuva: Antti Sepponen

Aluehallituksen jäsen Lauri Jormanainen avaa luottamushenkilötyöskentelyä kirjoituksessaan. Kuvassa keskustelukumppanina aluevaltuutettu Emmi Lintonen.

SOTE-INTEGRAATION AVULLA KOHTI PAREMPIA PALVELUITA

Sote-uudistuksen tärkeimpiä tavoitteita on ollut sote-integraatio. Mystiseltä kuulostavassa integraatiossa on kyse pohjimmiltaan paremmista palveluista; tavoitteena on saada eri palvelut yhteentoimiviksi ja saumattomiksi palvelukokonaisuuksiksi.

Sote-alan ammattilaisena olen kohdannut lukuisia ihmisiä, jotka ovat olleet eksyneitä avun saamisen sokkeloissa. Ihminen saattaa kohdata lukuisia ammattilaisia, mutta tuntee tulevansa pomotelluksi ja jäävänsä vaille apua. Huolia ja ongelmia jaetaan monelle ammattilaiselle eri palveluissa, eikä välttämättä aina edes palveluita tarjoavat tahot tiedä toisistaan. Ongelma ei ole ollut ammattilaisissa tai palveluita tarvitsevilla, vaan hajanaisessa ja osittain päällekkäisessä järjestelmässä.

Nyt hyvinvointialue kokoaa palvelut saman sateenvarjon alle ja meillä on mahdollisuus uudelleen lähestymistapaan palveluiden tarjoamisessa. Toimiva organisaatio vaatii päällekkäisyyksien karsimista ja asiakaslähtöisellä tavalla palveluiden yhdistämistä ja yhteistyörakenteiden luomista. Kanta-Hämeessä useammassa kunnassa on hyviä kokemuksia perhekeskuksen toiminnasta, jossa perheiden palvelut kootaan yhteen ja juuri tämän kaltaisista toimintamalleista on kyse.

Hyvinvointialueella on myös kehitetty monialaista toimintamallia Marinin hallituskaudella käynnistetyssä Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa. Tavoitteena on saada ihminen ohjattua oikeanlaisen avun piiriin ensimmäisestä yhteydenotosta lähtien ilman päällekkäisyyksiä tai ihmisen pompottelua. Toimintamallissa yhdistetään perustason palveluita, joita tarvittaessa täydennetään erityistason palveluilla.

Integraatio vaatii aikaa, rohkeutta kehittää ja uusien toimintamallien vakiinnuttamista. Päätöksenteossa on tärkeää tehdä ratkaisuja, jotka tukevat integraation toteutumista. Meidän on investoitava palvelu- ja hoi-

topolkujen yhtenäisyyteen sekä hyödynnettävä uudenlaisia palveluiden järjestämistapoja, kuten digitaalisia palveluita. Uskon, että näissä piilee avain myös kustannustehokkaampaan tapaan toimia ja ennen kaikkea parempien palveluiden tarjoamiseen.

Ihmisten on voitava ohjautua monipuolisesti eri kanavien kautta oikeiden palveluiden piiriin ja ammattilaisilla tulee olla taito ja valmius tarjota monialaista apua. Integraatiovaliokunnassa kiinnitämme myös huomiota erilaisiin yhdyspintoihin ja niiden toimivuuteen; kunnat, järjestöt ja yksityinen sektori ovat avainasemassa luomassa yhdessä parempia palveluita. Rakennetaan yhdessä rohkeudella ja sydämellä parempia tulevaisuuden hyvinvointipalveluita.

MIIA NAHKURI

Integraatiovaliokunnan puheenjohtaja ja aluevaltuutettu

PIHTAILU VOI TULLA SAIRAAN KALLIIKSI

Hyvinvointialueet tarvitsevat aikaa palveluiden uudistamiseen ja talouden tasapainottamiseen. Kanta-Hämeessä tilanne ei ole huonoin, mutta ei helppokaan. Tuotamme palvelumme jo valmiiksi tehokkaasti.

Orpon ja Purran hallituksen tiukka linja sosiaali- ja terveystalouden rahoitukseen sekä hallituksen päättämät sosiaaliturvaleikkaukset, joista kustannuksia valuu hyvinvointialueille, vaikeuttavat palvelujen turvaamista.

Poikkeuksellinen hintojen ja korkojen nousu rasittaa rankasti hyvinvointialueiden rahoitusta. Laista tuleva velvoite tasapainottaa talous on tiukka ja sitä pitää noudattaa. Nopeat välineet ovat vähissä. Lainaa ei saa ottaa, verotusoikeutta ei ole, maksut on säädelty ja työllisyyden ja palkkojen nousun tuomat kasvaneet verotulot eivät kerri hyvinvointialueille kuten kunnissa.

Vaikuttavuutta ja tuottavuutta voidaan nostaa ja sillä saadaan säästöjä, palveluketjuja parantaa, integraatiota syventää, ylimääräisistä tiloista voidaan hankkiutua eroon, teknologiaa voidaan hyödyntää entistä paremmin... Keinoja on, mutta ne eivät tuota heti. Kestämättömäksi tilanteen tekee se, että tiedossa olevia jälkirahoituksia ei saa budjetoida realistisesti etukäteen. Ei edes varovaisesti. Valtio kattaa rahoituslain mukaan alijäämät jälkikäteen. Tulossa olevia rahoja saa budjetoida vuodelle 2025

vain pienen osan jo nyt tiedossa olevasta alijäämästä. Ei kovin viisasta.

Vuodelle 2026 tulossa olevia rahoja ei saa budjetoida ollenkaan. Nämä kikkailut vaikeuttavat palveluiden turvaamista. Hyvinvointialueille on siis tulossa lisää rahoitusta, mutta vasta ensi vuonna, vaikka rahoituksen tarve olisi ollut jo tänä vuonna.

Rytymitys ohjaa alueiden voimavarat väärin kohdennettuihin nopeisiin säästöihin sen sijaan, että ehtisimme tehdä rakenteellisia uudistuksia, jotka tuovat kestäväää säästöä. Sosialidemokraatit esittävät hyvinvointialueiden alijäämän kattamisajan pidentämistä. Tämä antaisi alueille lisää aikaa palveluiden kehittämiseen ja kustannussäästöjen tekemiseen pidemmällä aikavälillä.

Lisäksi hyvinvointialueille tulee antaa ennakkomaksuna osa vuodelle 2025 tulevasta jälkikäteishoiduksesta. Tämä mahdollistaisi lyhytnäköisimpien säästötoimenpiteiden välttämisen. Hallitus suunnittelee vaalikauden aikana 1,4 miljardin euron leikkausta hyvinvointialueiden rahoitukseen, vaikka Suomi ikääntyy maailman kolmanneksi nopeimmin. Juuri nyt olisi hallitukselta fiksu aientaa tulossa olevaa rahoitusta ja pidentää tasapainovelvoitteen aikaa edes väliaikaisesti. Se ei kuluttaisi yhtään lisäeuroa valtion budjetissa, mutta mahdollistaisi paljon fiksummat säästöt.

TARJA FILATOV

Aluehallituksen jäsen ja aluevaltuutettu

KUNNAT JA HYVINVOINTIALUE KIMPASSA - EI VASTAKKAIN!

Kanta-Hämeessä on kolmella kaupunkiseudulla yksitoista kuntaa. Niillä ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on yhteiset asukkaat. Sekä kunnissa että hyvinvointialueella päätöksenteon pitää perustua demokraattisesti valittuun kansalaisten itsehallintoon.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen siirto kunnilta isomman väestöpohjan hyvinvointialueille ei tarkoittanut sitä, etteikö asukkaiden hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen ja palveluihin vaikuttaminen edelleen kuuluisi osaltaan myös kunnille. Laissa edellytetään myös hyvinvointialueen ja sen toimialueen kuntien nimenomaisia neuvottelujäyhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta.

Hyvinvointialueella on käynnistysvaiheessa ollut kädet täynnä työtä toimintojen organisoimisessa ja sopeuttamisessa tiukkoihin talousraameihin. Siitä huolimatta on huolestuttavaa, että tuoreessa selvityksessä kuntajohdajat katsoivat hyvinvointialueiden epäonnistuneen yhteydenpidossa ja yhteistyössä kuntien kanssa.

Esimerkiksi ajankohtaisessa palveluverkon suunnittelussa peräti 82 % kyselyyn vastanneista kuntajohtajista katsoi, että omaa kuntaa on kuultu täysin tai joksenaan riittämättömästi. Samansuuntaiset luvut koskivat yleistä oman kunnan ja hyvinvointialueen välisen yhteistyön toimivuutta.

Juuri nyt hämäläisten palvelujen turvaamiseksi on toimittava yhdensuuntaisesti. Kun koronan jälkivaikutusten ja parin vuoden inflaatiopaineiden aiheuttama kustannuskriisi johtaa herkästi hyvinvointialueita virheellisiin hätäratkaisuihin, tarvitaan sekä valtiota että kuntia aktiivisesti mukaan.

Valtiovallan pitää järjestää vuosia lisää hyvinvointialueiden poikkeusai-kojen alijäämien kattamiseen ja aientaa lakisääteisiä kustannusten kompensatioita. Perustuslakivaliokunta vaatii lakiin hyvinvointialueiden mah-

dollisuuden hakea lisärahoitusta, jos alue ei suoriudu lakisääteisistä asukkaidensa palveluista annetulla rahoituksella. Tätäkin pelastusren-gasta on käytettävä.

Pikaisissa leikkauksissa on pelkona, että tiukassa aikataulussa keski-tytään saksimaan perusterveydenhuollon toimipisteistä ja lähipalveluis-ta, vaikka koko sote-uudistuksen pääideoita oli panostaa lisää perusta-solle yhdenvertaisempiin palveluihin.

Kattavan palveluverkon turvaamiseen tarvitaan kuntia mukaan: hakemaan edullisempia ja tehokkaampia toimitilajärjestelyjä, tarkista-malla vuokratasoja, tiivistämällä ennalta ehkäisevää työtä. Ja tietysti hyvinvointialueen ja kuntien yhteispelin tulee olla mahdollisimman sau-matonta hämäläisten yhteisellä asialla.

JOHANNES KOSKINEN

Aluevaltuutettu

SDP

Aluevaltuutetut

**Pirjo
Alijärvi**

**Tarja
Filatov**

**Mia
Heinonen**

**Tapani
Hellstén**

**Alpo
Hirvioja**

**Eveliina
Hostila**

**Lauri
Jormanainen**

**Piritta
Järvinen**

**Johannes
Koskinen**

**Kaisa
Lepola**

**Emmi
Lintonen**

**Miia
Nahkuri**

**Piia
Olkinuora**

**Prabhakaran
Ranjithkumar**

**Noora
Tammilehto**

Varavaltuutetut

Reijo Löytynoja

Pentti Nyholm

Anniina Haikka

Sari Myllykangas

Kari Masalin

